

SLOKKER VASTGOED | VESTIGING HUIZEN

t.a.v. dhr. H.J.J. Lemain

Postbus 55

1270 AB, Huizen

Datum 12 januari 2018
Kenmerk BE/2015/238/r
Uw kenmerk Email d.d. 6 april 2016
Auteur(s) C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE B.V.
ADVIES & ONDERZOEK

Zandweg 46

4181 PM Waardenburg

t 0418 820 288

e info@blomecologie.nl

i www.blomecologie.nl

KvK 67221904

BTW 856882999B01

IBAN NL21RABO0314240683

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna Bruistensingel 7 's Hertogenbosch

Aan de Bruistensingel 7 te 's Hertogenbosch was sinds 1971 een zorglocatie van Vivent de Herven gevestigd. In maart 2007 is een nieuwe locatie in gebruik genomen in Rosmalen. Slokker Vastgoed heeft de locatie aangekocht en is voornemens om woningen te realiseren. De gebouwen van Vivent de Herven zijn reeds gesloopt. Op de locatie zijn de restanten zichtbaar van de voormalige gebouwlocatie, de parkeerplaats en parkachtige zoom met wandelpaden en zitjes.

Ten behoeve van de beoogde exploitatie dient het bestemmingsplan gewijzigd te worden vastgesteld. In het kader van de juridische haalbaarheid dient in kaart te worden gebracht of de ontwikkeling leidt tot negatieve effecten op beschermde flora en fauna en in het verlengde hiervan tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

Slokker Vastgoed heeft Blom Ecologie B.V. verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterende onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het project zoals hiervoor omschreven uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (artikel 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op het de instandhoudingsdoelen van Natura2000 gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Bruistensingel 7 te 's Hertogenbosch en bestaat uit de voormalige zorglocatie van Vivent de Herven. Op de locatie zijn de restanten van een parkeerplaats en een parkachtige zoom met wandelpaden en zitjes aanwezig. Behoudens een nutsgebouw en telecommast zijn alle gebouwen gesloopt. De locatie van het voormalige hoofdgebouw is bedekt met zand/puimengsel en ligt enigszins verdiept ten opzichte van het overige terrein. Op de gehele planlocatie zijn sporen van achterstallig beheer aanwezig. Behoudens de zuidzijde (langs de watergang) is de gehele locatie omgeven met een hekwerk. In bijlage 1 is een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

Het exploitatiegebied ligt in het noordoostelijke deel van 's Hertogenbosch en wordt begrensd door de Bruistensingel (westen), fiets-/wandelpad Herven met bosstrook (noorden), achterzijde van percelen aan de Eerste Herven 1 t/m 7 (oosten) en een brede watergang (zuiden). De directe omgeving bestaat uit woonwijken, bedrijven, ontwikkellocatie t.b.v. woningen, allerhande stedelijke voorzieningen, stedelijke infrastructuur en openbaar groen.

Figuur 1 De rode omlijning weergeeft de ligging van het exploitatiegebied aan de Bruistensingel 7 te 's Hertogenbosch (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen betreffende de realisatie van grondgebonden woningen en appartementen. Onderstaand een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- sloop/verplaatsing hoogspanningruimte en telecommast: sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
- verwijderen terrein verharding- en inrichting alsmede kap van bomen en struiken: sloopwerkzaamheden en transport (afvoer) van materiaal en groen;
- aanbrengen voorbelasting: transport (aanvoer zand) en graafwerkzaamheden;
- terrein bouwrijpmaken: vergraven, aanbrengen puin, aanleg nutsvoorzieningen;
- bouwen woningen en infrastructurele kunstwerken: allerhande bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein; allerhande (straat- en hoveniers)werkzaamheden

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methodes

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 7 april 2016. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 6/8 bewolkt, 9° Celsius en windkracht 2-3 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de voormalige Flora- en faunawet samen met de Boswet en Natuurbeschermingswet vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder de Wet natuurbescherming vervallen de huidige tabellen 1, 2 en 3 waarin de beschermde soorten zijn opgenomen. Tevens zijn er circa 200 soorten niet langer beschermd en worden enkele bedreigde soorten toegevoegd. De soortenbescherming binnen de Wet natuurbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten. Voor alle beschermde soorten geldt een ontheffingsplicht. Het bevoegd gezag (de provincie) kan voor de soorten die zijn opgenomen in het 'beschermingsregime andere soorten' vrijstellingsbesluit nemen en hierin onderscheid maken tussen meer en minder strikt beschermde soorten. In de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming provincie Noord-Brabant is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

<i>Aardmuis</i>	<i>Gewone bosspitsmuis</i>	<i>Ondergrondse woelmuis</i>
<i>Bastaardkikker</i>	<i>Gewone pad</i>	<i>Ree</i>
<i>Bosmuis</i>	<i>Haas</i>	<i>Rosse woelmuis</i>
<i>Bruine kikker</i>	<i>Huisspitsmuis</i>	<i>Tweekleurige bosspitsmuis</i>
<i>Dwergmuis</i>	<i>Kleine watersalamander</i>	<i>Veldmuis</i>
<i>Dwergspitsmuis</i>	<i>Konijn</i>	<i>Vos</i>
<i>Egel</i>	<i>Meerkikker</i>	<i>Woelrat</i>

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten (beschermingsregime 'andere soorten') geldt per definitie vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen (zie voorgaande alinea). In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de functie en/of aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt c.q. ontheffingsplicht noodzakelijk is.

Vaatplanten

Beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie. Een groot deel van de planlocatie is verhard of betreft de voormalige locatie van het hoofdgebouw. Het overige deel is ingericht als groene zoom met opgaande bomen en struiken. Omdat er reeds enkele jaar geen onderhoud meer plaatsvindt is er op sommige plaatsen sprake van overwoekering. Op de locatie zijn alleen algemene inheemse of aangeplante vegetatiesoorten aangetroffen zoals: zomereik, es, esdoorn, Amerikaanse eik, plataan, berk, sierkers, schietwilg, els, meidoorn, laurierkers, gewone vlier, beuk(haag), vlinderstruik, hulst, taxus, buxus, gewone braam, rododendron, riet, pitrus, wolfsfoot, klein hoefblad, paardenbloem, grassen, kleine brandnetel, klimop, kleefkruid en speenkruid. Op de muren van het gebouw t.b.v. nutsvoorzieningen is geen beschermde (muur)vegetatie aangetroffen. Tot voor kort is de planlocatie min of meer intensief gebruikt en onderhouden. De locatie had geen specifieke functie ten aanzien van natuur of daaraan gelieerde bestemmingen. Dergelijk locaties zijn in het algemeen minder betekenisvol voor kwetsbare en kritische vegetatie. De aangetroffen omstandigheden en soortensamenstelling bevestigen dit beeld.

De planlocatie heeft aannemelijk geen betekenis voor beschermde planten. Gelet op de functie en het gebruik van de locatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn een aantal molshopen en veel graafsporen en uitwerpselen van konijn aangetroffen. Behoudens het vorengenoemde zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De locatie is ongeschikt voor grote in het wild levende zoogdieren. In de directe omgeving van de locatie wordt weleens rode eekhoorn gezien (waarneming.nl). Er zijn geen sporen van aanwezigheid aangetroffen (vraatsporen, nesten e.d.). Tevens is de locatie is echter te kleinschalig en geïsoleerd gelegen om functioneel te zijn voor de soort. Zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust, voortplantingsmogelijkheden en dergelijke aanwezig zijn. Op de locatie zijn voor enkele grondgebonden zoogdiersoorten essentiële functies te benoemen. Echter de ligging, indeling, en expansiemogelijkheden zijn dusdanig beperkt dat de locatie aannemelijk geen specifieke functie heeft. Tevens is er sprake van een permanente verstoring rond de planlocatie als gevolg van verkeer, passanten, ontwikkeling van woningen en bewoning. Tevens heeft het gebied mogelijk een functie als foerageergebied of migratieroute.

Omwonende constateren regelmatig de aanwezigheid eekhoorns. Eekhoorns leven in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Het voorkomen van eekhoorns in de bebouwde kom is nauw gerelateerd aan het voedselaanbod. De planlocatie vervult derhalve aannemelijk hoogstens een rol als foerageergebied, (bolvormige) nestlocaties zijn niet aangetroffen. Het voedsel van de eekhoorn bestaat hoofdzakelijk uit boomzaden, kegels van naaldbomen, bladeren, bessen, paddenstoelen en eieren. De aanwezige bomen bieden voor eekhoorns algemeen leefgebied, veel grote bomen die geschikt zijn als voedselbron en - producent blijven behouden. Tevens zijn geen overige sporen van eekhoorn aangetroffen. De beoogde ontwikkeling leidt niet tot een significante afname van het leefgebied van de eekhoorn.

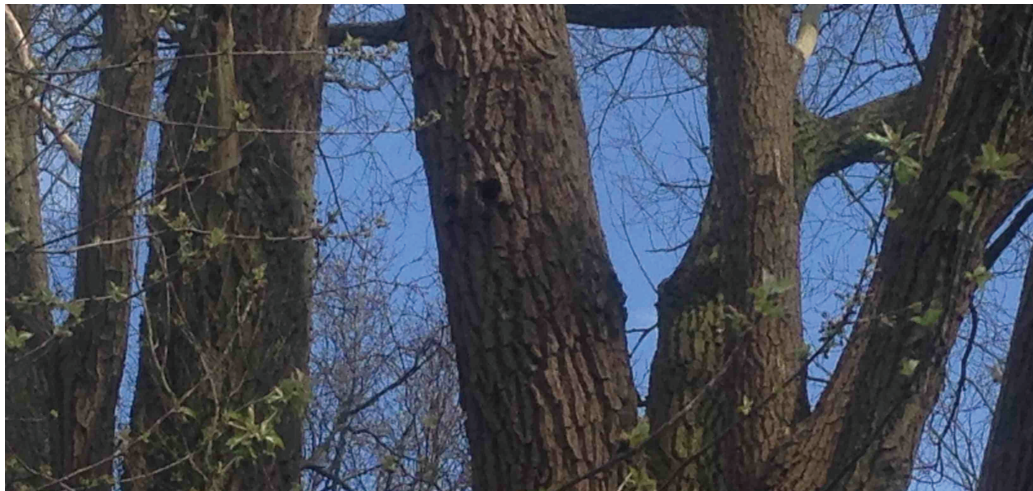
De locatie is jarenlang niet meer in gebruik geweest waardoor houtopstanden en onderbegroeiing zich hebben ontwikkeld. Tegelijkertijd is er sprake van afname van verstoring door menselijke aanwezigheid. De locatie is geschikt als jacht-, foerageer-, verblijfs- en voorplantingsgebied. De territoria van marterachtigen zijn dermate groot dat de afname van een oppervlakte als het plangebied waarschijnlijk geen effect sorteert. Gelet op gunstige migratieroutes, de afwezigheid van verstoringen en onderhoud, habitatpreferentie en verspreidingsgegevens van wezel, bunzing, hermelijn en steenmarter kan de aanwezigheid ervan niet uitgesloten worden.

Om uitsluitel te geven over de aanwezigheid van de soorten dient de functie van de planlocatie voor deze soorten nader onderzocht te worden. Bij marterachtigen bestaat dergelijk aanvullend onderzoek onder andere uit het plaatsen van cameravallen, het nauwkeurig inspecteren van potentiële verblijfplaatsen en het zoeken naar sporen.. De inspectie betreft het zoeken naar vraatsporen (leeggegeten eieren, huiden van kleine(re) zoogdieren, afgebeten veren, etc.), uitwerpselen, pootafdrukken en loopsporen.

Gelet op bovenstaande factoren, de habitatpreferentie en verspreiding van beschermde zoogdieren in Nederland kan, behoudens kleine marterachtigen, een relevante functie voor Habitatrichtlijnsoorten en overige soorten waarvoor geen vrijstelling geldt worden uitgesloten. De locatie heeft mogelijk voor algemene soorten een functie. De beoogde herinrichting van het terrein leidt tot een afname van het leefgebied van vorengenoemde (tabel 1) soorten. Een gedeelte van de planlocatie is na de herinrichting weer geschikt leefgebied voor een aantal soorten. In de directe omgeving is voldoende vergelijkbaar habitat waar potentieel aanwezige zoogdieren zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Op de locatie zijn diverse oude(re) of hoge bomen aanwezig die potentieel geschikt zouden kunnen zijn als vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (zie tevens Rademaker & Koks, 2007). Behoudens het te slopen of verplaatsen nutsgebouw en telecommast is geen bebouwing aanwezig op de planlocatie. Het gebouw bestaat uit gemetselde muren met spouw en een plat dak. Langs de bovenzijde van het gebouw zijn openstootvoegen aanwezig. In de gevel van het gebouw zijn enkele gaten aanwezig waardoor op de meeste plaatsen in de spouw sprake is van een instabiel microklimaat.

Figuur 2 In enkele bomen zijn holtes aangetroffen die potentieel geschikt zijn als verblijfplaats van vleermuizen.

De structuurrijke vegetatie en oeverzone langs de planlocatie zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen (gewone dwergvleermuis en watervleermuis). Vleermuizen foerageren opportunistisch waarbij het actuele voedselaanbod bepalend is voor de tijdsduur van foerageren op een bepaalde locatie. De meeste soorten gebruiken een fijnmazig netwerk van ruimtelijke structuren. Het verdwijnen of tijdelijk ongeschikt raken van een klein deel van het foerageernetwerk heeft geen significante effecten mits het geen belangrijke verbindingroute betreft. In algemene zin kunnen foeragerende en passerende vleermuizen worden verstoord als gevolg van bouwverlichting. Om verstoring te voorkomen wordt geadviseerd maatregelen te treffen ten aanzien van verlichting.

Het is vooralsnog onbekend of de beoogde ontwikkeling (waaronder kap van bomen en sloop van het gebouw) leidt tot negatieve effecten voor vleermuizen. In een specifiek onderzoek naar vleermuizen dient te worden vastgesteld of de soorten al dan niet aanwezig zijn. Update december 2017: uit het vleermuisonderzoek is gebleken dat er geen relevante functies worden aangetast.

Amfibieën en reptielen

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde amfibieën aangetroffen. In de directe omgeving is het voorkomen bekend van: kleine watersalamander, gewone pad,, bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker en bruine kikker bekend (Creemers & Van Delft, 2009). De aanwezigheid van rugstreeppad en kamsalamander is bekend in de omgeving rondom 's Hertogenbosch (o.a. temee.nl). De planlocatie ligt in een deel van het centrum en is derhalve nauwelijks tot onbereikbaar voor deze soorten. De rugstreeppad is echter een pionierssoort die grote afstanden kan afleggen om geschikt habitat te bevolken. De huidige terreininrichting is echter ongeschikt voor de soort. De aanwezigheid van reptielen is uitgesloten op de planlocatie.

Langs de gehele zuidgrens van de locatie is sprake van een brede watergang met een flauwe oever. De watergang is relatief breed, heeft een geschikte waterdiepte voor vissen en het water is tamelijk voedselrijk. Gelet op bovenstaande eigenschappen, de ligging en connectiviteit van de watergang heeft deze mogelijk een functie voor alle potentieel voorkomende amfibieën op de locatie. De ingrepen aan en nabij de watergang zijn beperkt, in het planvoornemen blijft de watergang geheel behouden. Er vinden in principe geen werkzaamheden aan en nabij de oever plaats. Er worden twee bruggen of dammen geplaatst ten behoeve van de ontsluiting. Negatieve effecten op beschermde amfibieën en reptielen waarvoor geen vrijstelling geldt zijn echter uitgesloten.

Vissen

Op de planlocatie is geen sprake van oppervlaktewater, langs de planlocatie is een brede watergang gelegen. In principe vinden geen werkzaamheden aan- of in de watergang plaats behoudens het realiseren van de bruggen of dammen. Het oppervlaktewater is voedselrijk, met een brede oeverzone en verschillenden waterdieptes. De watergang derhalve aan algemeen voorkomende soorten geschikt habitat, zoals: snoek, baars, brasem, blankvoorn, ruisvoorn, zeelt, driedoornige stekelbaars, tiendoornige stekelbaars. In de omgeving is het voorkomen bekend van kleine modderkruiper. De kleine modderkruiper prefereert langzaam stromende tot stilstaande ondiepe wateren met een rijke plantengroei en met een dunne sliblaag bedekte bodem. Gelet op het geprefereerde habitat is het water langs de planlocatie in beperkte mate geschikt voor de soort. Echter gelet op het type wateren, de waterkwaliteit en de connectiviteit ten opzichte van de habitatpreferenties van de soort en locaties waar de soort in de regel wordt aangetroffen (expert judgement) lijken de watergang geen essentiële functie te hebben voor de soort. De beoogde ingrepen betreffen de aanleg van een brug of dam en leiden derhalve niet tot een grootschalige verandering of aantasting van eventueel leefgebied. Het is uitgesloten dat de watergang langs het exploitatiegebied een essentiële functie hebben voor de lokale populatie kleine modderkruipers en dat de beoogde ingrepen een negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Mits gewerkt wordt zoals aanbevolen zijn effecten op beschermde vissoorten zijn uitgesloten. Per 1 januari 2017 is de kleine modderkruiper niet lange beschermd. Er zijn geen specifieke maatregelen noodzakelijk voor vissen.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. In de directe omgeving is tevens het voorkomen van zwaarder of strik beschermde insectensoorten niet bekend. De meeste dagactieve insecten zijn begin april niet of nauwelijks zichtbaar. Op de locatie en in de directe omgeving zijn diverse algemene kruidachtige vegetatie, struiken en bomen aangetroffen. De vegetatie is voor algemene insecten geschikt t.b.v.: voedsel, voortplanting, opgroei (larvale stadium), popstadium en verblijfplaats. Er zijn geen specifieke planten soorten aangetroffen die specifiek voor een bepaalde soort een waardplant vormen (bijv. pimpernel en pimpernelblauwtje in het gebied Moerputten ten zuidwesten van 's Hertogenbosch). Tevens is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde terrestrische insecten. Door de werkzaamheden worden geen specifieke elementen aangetast die van evident belang zijn voor (beschermde) insecten. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde insecten zijn uit te sluiten.

Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De vogelsoorten betreffen: vink, merel, ekster, winterkoning, roodborst, braamsluiper, groene specht, houtduif, zwarte kraai, koolmees, pimpelmees, meerkoet, wilde eend, aalscholver, Canadese gans en buizerd. In twee bomen langs de watergang zijn (oude) nesten van kraaiachtigen aangetroffen, waarvan een vermoedelijk in gebruik is door zwarte kraai en de ander mogelijk door buizerd of een nest in aanbouw betreft. De nestboom van de zwarte kraai wordt gekapt t.b.v. de oostelijke ontsluiting, de andere nestboom blijft behouden. Tevens zijn op de locatie diverse bomen met holtes aangetroffen. Er zijn geen oude of nesten in aanbouw waargenomen van algemene zangvogels. Tevens zijn nergens sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van uilen (braakballen, veren, krijtsporen, nesten/verblijfplaatsen). Tijdens het veldbezoek zijn geen foeragerende dieren waargenomen. Tevens zijn geen (oude) nest(gelegenheden) en sporen zoals uitzichtposten met uitwerpselen gevonden. De werkzaamheden hebben aannemelijk geen of hoogstens een zeer klein (verwaarloosbaar) negatief effect op de kwaliteit van het gebied als foerageerhabitat. Prooidieren en roofvogels kunnen onder invloed van menselijke aanwezigheid, gebiedsvreemd geluid en bewegingen ander gedrag vertonen. De directe omgeving biedt voldoende potentie voor deze soorten om deze beperkte en tijdelijke effecten te ondervangen. Mits rekening gehouden wordt met de eventuele aanwezigheid van buizerd kunnen significant negatieve effecten voor roofvogels kunnen worden uitgesloten. Het is tevens uitgesloten dat het gebouw op de locatie een functie heeft voor specifiek gebouwbewonende soorten zoals gierzwaluw, huismus en spreeuw. De gehele planlocatie is geschikt als leefgebied en broedlocatie voor algemene zangvogels, grondbroeders en in mindere mate watervogels. De struiken, dicht vegetatie (struweel) en de oeverzone zijn geschikt als nestlocatie. De beoogde werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen te worden opgestart of de locatie dient voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige. Het verwijderen van alle geschikt elementen voor broedvogels buiten het broedseizoen is een effectieve maatregel om het risico op de aanwezigheid van broedgevallen te beperken. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden maar betreft indicatief de periode 15 maart - 15 juli. \

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of Ecologische Hoofdstructuur. Binnen een straal van 3 kilometer liggen het Natura2000 gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek en gebieden t.b.v. Ecologische Hoofdstructuur of Natuurnetwerk Nederland (figuur 3).

De beoogde ontwikkeling betreft de exploitatie van woningen in het centrum van 's Hertogenbosch op een voormalige zorglocatie. De ruimtelijke ingrepen zijn dermate beperkt dat een negatief effect door externe werking op doelsoorten en instandhoudingsdoelen in de omliggende beschermde natuurgebieden uitgesloten is.

Figuur 3 Het gele kader weergeeft de ligging van de planlocatie bij benadering. De locatie maakt geen onderdeel uit van een beschermd landschapstype. In de directe omgeving liggen het Natura2000 gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek (rode arcering) en gebieden t.b.v. Ecologische Hoofdstructuur of Natuurnetwerk Nederland (bron: sybiosys.alterra.nl).

Conclusies

In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Wet natuurbescherming voor. Het plangebied heeft, behoudens vleermuizen en buizerd, aannemelijk geen relevante betekenis voor beschermde soorten. De bomen met holtes, scheuren en kieren zijn mogelijk geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Tevens vormen de solitaire bomen en bosschages een geschikt foerageergebied en migratieroute voor vleermuizen. Het is niet uitgesloten dat marterachtigen zoals wezel, hermelijn en bunzing verblijfplaatsen op de locatie hebben. De bomen, struiken en overige beplanting zijn geschikt leefgebied voor algemene zoogdieren, amfibieën, insecten en broedvogels. De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of het Natuurnetwerk Nederland. Van externe werking is geen sprake.

Tabel 1 Overzicht van de functie van het plangebied voor beschermde flora en fauna alsmede de verwachten effecten naar aanleiding van de beoogde ingrepen en de eventuele vervolgstap.

Legenda x = ongeschikt ja = geschikt m (mogelijk) = nader te bepalen of mits maatregelen getroffen worden	vaatplanten	zoogdieren	vleermuizen	amfibieën	reptielen	vissen	broedvogels (a)	broedvogels (j)
Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort							ja	x
Geschikt habitat Habitarichtlijnsoort	x	x	ja	x	x	x	x	
Geschikt habitat overige soort	x	m		m	x	x		
Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk	x	ja	ja	x	x	x	x	x
Gebiedsbescherming								
	afstand		effecten		nader onderzoek/ Aerius			
Natura2000	-		-		-			
Natuurnetwerk Nederland	-		-		-			

Uitvoerbaarheid

De voorgenomen ontwikkeling van woningen op het Carolusterrein leiden niet tot aantasting van beschermde gebieden. Het is onduidelijk of de voorgenomen ontwikkeling leidt tot aantasting van beschermde natuurwaarden. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de aan/of afwezigheid van vleermuizen (reeds uitgevoerd, er zijn geen verblijfplaatsen aanwezig) Tijdens dit onderzoek dient tevens te worden beoordeeld of er een buizerd broedt op de locatie (update: gedurende het aanvullend onderzoek was dit niet het geval). Tijdens de uitvoering dient rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van vleermuizen en algemene broedvogels. Voor deze soortgroepen dienen eventueel maatregelen te worden getroffen om effecten te voorkomen (zie de te treffen maatregelen). Afhankelijk van de resultaten van de aanvullende onderzoeken zijn tevens maatregelen vereist ten aanzien van marterachtigen. De aanwezigheid van overige beschermde soorten (Wet-Nb, overige soorten, art. 3.10) en hun leefgebied vormen geen bezwaar voor de beoogde bestemmingsplanwijziging (vrijstellingsbesluit).

Conclusie

De beoogde ontwikkeling van woningen aan de Bruistensingel 7 te 's Hertogenbosch (voormalig Carolusziekenhuis) uitvoerbaar conform het bepaalde in de Wro (artikel 3.1.6 Bro).

Te treffen maatregelen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken e.d.) gefaseerd verwijderen om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.

- De planlocatie tijdens de werkzaamheden bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (rood/groen licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.
- Ten aanzien van broedvogels dienen de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode te worden uitgevoerd c.q. opgestart. Het broedseizoen betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Sommige soorten en onder bepaalde omstandigheden kan het broedseizoen afwijken van deze periode, verifieer dit voor de uitvoering van werkzaamheden bij een erkend ecooloog. Tevens dient alvorens de uitvoering gecontroleerd te worden of een broedpaar van buizerd zich niet alsnog vestigt op de locatie. De werkzaamheden kunnen derhalve bij voorkeur voor het broedseizoen te worden opgestart. Eventuele vestiging van buizerd wordt daarmee per definitie voorkomen. Indien de werkzaamheden om moverende redenen in het broedseizoen plaatsvinden dient, alvorens deze uitgevoerd worden, door een ter zake deskundige te worden vastgesteld of er broedende vogels of nesten aanwezig zijn. De deskundige geeft aan welke maatregelen eventueel van toepassing zijn.
- Vanaf 1 oktober 2017 is de vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen ten aanzien van wezel, bunzing en hermelijn niet langer van kracht. De planlocatie heeft mogelijk een functie voor deze soorten. Er dient in de periode maart t/m augustus gedurende 6 weken een onderzoek te worden uitgevoerd met behulp van cameravallen.

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (raxon)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helvesen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Rademakers, R. & L. Koks, 2007. Natuurtoets Carolusziekenhuis Den Bosch, onderzoek naar beschermde natuurwaarden. Oranjewoud, Oosterhout.
- Smit, G.F.J. & A. Zuiderwijk, 2003 (derde herziene druk). Handleiding voor Monitoring van Reptielen in Nederland. CBS & RAVON.
- Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Zeist
- Brief met kenmerk 172665, 25 augustus 2008. Inventarisatie vleermuizen locatie Carolus te 's Hertogenbosch. Oranjewoud, Oosterhout

Geraadpleegde websites

www.ruimtelijkeplannen.nl
www.sovon.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.vlindernet.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Blom Ecologie B.V.,
ing. C.J. Blom

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE B.V.
ZANDWEG 46 - 4181 PM WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie bv worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie bv is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie bv.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Bruistensingel 7 te 's Hertogenbosch en betreft een voormalige zorglocatie van Vivent de Herven.

Figuur 2 De beoogde ingreep bestaat uit de kap van bomen, struiken, verwijderen van nutsgebouw, telecommast en terreininrichting alsmede de ontwikkeling van grondgebonden woningen.

Figuur 3 Met name het noordelijke en oostelijke deel van de planlocatie bestaat uit een parkachtige zoom van bomen, struiken en wandelpaden met zitgelegenheden.

Figuur 4 Langs de zuidzijde van de locatie is een brede watergang met flauwe oevers gelegen. Op de achtergrond is de ontwikkeling zichtbaar van het terrein wat deel uit maakte van het voormalige Carolusziekenhuiscomplex.